

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.005.02.2016

P/16/096

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/16/096 – Realizacja Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry przy wykorzystaniu pożyczki Banku Światowego oraz badanie sprawozdania finansowego tego Projektu.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler

Cezary Mazik – inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99908 z dnia 11 marca 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (dalej: „RZGW WL” lub „JRP”),
ul. C.K. Norwida 34, 50-950 Wrocław.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Teresa Szczerba – p.o. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (dalej: „Dyrektor RZGW WL”) od dnia 3 grudnia 2015 r.

Upřednio obowiązki Dyrektora RZGW WL sprawowali:

- a) Witold Sumiślawski – od dnia 2 sierpnia 2010 r. do dnia 30 listopada 2015 r.; w związku z jego powołaniem z dniem 1 marca 2013 r. przez Prezesa Rady Ministrów RP na stanowisko Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, na czas pełnienia tej funkcji przebywał on, na podstawie art. 174 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy¹, na urlopie bezpłatnym;
- b) Barbara Mońka, Zastępca Dyrektora do Spraw Zasobów Wodnych RZGW – od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 2 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 3, 167)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność RZGW WL w zakresie realizacji w 2015 r. Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry oraz sporządzenia sprawozdania finansowego z jego realizacji.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny ogólnej były oceny cząstkowe dla obu skontrolowanych obszarów, w których RZGW WL podejmował działania na rzecz realizacji zadań Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry (dalej: „Projekt”), a ponoszone w 2015 r. wydatki były zgodne z celami Projektu. Dodatkowo zapewnił również płynność finansowania Projektu, zarówno pod kątem zapotrzebowania, jak i uruchamiania środków finansowych.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in. niewłaściwego wykazania w ewidencji księgowej źródła finansowania wydatków na łączną kwotę 1 099 097,19 zł, jako poniesionych ze środków kredytowych, pomimo że zostały one zrefundowane środkami bankowego zabezpieczenia wykonania kontraktu B2-4.2, jak również zaliczenie tych wydatków do nakładów inwestycyjnych, a nie do

¹ Dz. U z 2014 r. poz. 1502 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

pozostałych kosztów operacyjnych. Nieprawidłowość ta objęła 0,42% badanych wydatków Projektu³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania podejmowane przez RZGW WL w zakresie realizacji zadań Projektu w 2015 r.

1.1. Wydatki poniesione na realizację Projektu

Opis stanu
faktycznego

Zadania związane z realizacją Projektu wykonywane były przez wyodrębnioną komórkę organizacyjną RZGW WL, tj. przez Jednostkę Realizacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły⁴.

(dowód: akta kontroli str. 4-15)

W 2015 r. na realizację Projektu RZGW WL wydatkował 270 217 241,97 zł, oraz dodatkowo kwotę 1 099 097,19 zł - na rzecz podwykonawców Hydrobudowy Gdańsk S.A - objętą gwarancją bankową⁵. Wydatki te poniesione zostały w związku z realizacją dwóch Komponentów (B i C) Projektu, a w szczególności Podkomponentów:

- B2 – modernizacja murów oporowych, kanałów i budowli hydrotechnicznych – wydatki w wysokości 259 127 461,86 zł⁶, tj. 95,5% łącznych wydatków poniesionych na realizację Projektu;
- B4 – prace projektowe, administracja i nadzór nad realizacją inwestycji – wydatki na kwotę 6 692 560,24 zł, tj. 2,5% poniesionych wydatków;
- B5 – pozyskiwanie prawa dysponowania nieruchomościami dla celów inwestycyjnych – wydatki na kwotę 3 843 551,20 zł, tj. 1,4% wydatków.

W ramach Podkomponentu B2⁷ poniesione wydatki dotyczyły płatności na rzecz wykonawców i podwykonawców zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach czterech kontraktów.

(dowód: akta kontroli str. 40-128; 265-344)

Natomiast z Podkomponentu B4 wydatkowano środki na rzecz Konsultanta Wsparcia Technicznego RZGW WL⁸ (dalej: „Konsultant”), z tytułu usług świadczonych w 2015 r. na podstawie umowy z dnia 8 października 2009 r. pn. *Nadzór projektowo – konstrukcyjny nad pracami ochrony przeciwpowodziowej, celem modernizacji systemu kanałów przeciwpowodziowych Miasta Wrocławia – Komponent B2 i B4.*

(dowód: akta kontroli str. 40-128; 265-344)

³ Jednocześnie wartość ta stanowiła 0,40% wszystkich wydatków poniesionych przez RZGW WL w 2015 r. na Projekt.

⁴ Do 31 grudnia 2014 r. Jednostka Realizacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry.

⁵ Zabezpieczeniem wykonania kontraktu.

⁶ W tym 2 753 250,73 zł Podwykonawcy Hydrobudowy Gdańsk S.A. na podstawie ugód pozasądowych, zawieranych na podstawie art. 647¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - *Kodeks cywilny* (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.). Z tej kwoty, 1 099 097,19 zł zostało zrefundowane ze środków zabezpieczenia wykonania kontraktu Hydrobudowy Gdańsk S.A. za roboty wcześniej rozliczone i zapłacone Wykonawcy, za które Hydrobudowa Gdańsk S.A. nie zapłaciła swoim Podwykonawcom.

⁷ W 2012 r. RZGW WL zakończył cztery postępowania przetargowe i podpisał wszystkie umowy na wykonanie robót budowlanych dla obiektów odrzańskich – dotyczy kontraktów realizowanych w ramach Komponentu B.2.

⁸ Konsorcjum firm: URS Infrastructure & Environment UK Limited, Halcrow Group Limited UK, BRL Ingenierie France i URS Polska sp. z o.o., a od 20 lipca 2015 r. po zmianie nazwy jednego z uczestników Konsorcjum: AECOM Infrastructure & Environment UK Limited, Halcrow Group Limited UK, BRL Ingenierie France i AECOM Polska sp. z o.o.

W odniesieniu do Podkomponentu B5, RZGW WL przeznaczył środki na wypłatę odszkodowań za zajęcie nieruchomości lub za udziały w prawie użytkowania wieczystego, oraz na realizację umów najmu i porozumień dotyczących czasowego zajęcia nieruchomości, niezbędnych do realizacji kontraktów, a także na przywrócenie stanu pierwotnego nieruchomości poprzez wykonanie nasadzeń kompensacyjnych/odtworzeniowych.

(dowód: akta kontroli str. 40-128; 265-344; 469-472; 758-799)

W ramach Podkomponentu C1⁹, RZGW WL wydatkował kwotę 322 329,27 zł; na zakup łodzi badawczo-inspekcyjnej, wyposażonej w urządzenie do skanowania dna rzeki Odry, niezbędnej do realizacji nadzoru projektowo-konstrukcyjnego w ramach zawartego kontraktu. Natomiast z Podkomponentu C3¹⁰ kwotę 1 330 436,59 zł wydatkowano na opracowanie przez Konsultanta analiz Dokumentu Oceny Projektu (PAD¹¹), Planów Pozyskania Gruntów (RAP¹²) i Planów Zarządzania Środowiskiem (EMP¹³) dla kontraktów przewidzianych w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej „Odra-Wisła”, oraz na wykonanie dokumentacji dla nowych zadań inwestycyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 40-128; 265-344)

1.2. Zaawansowanie finansowo-rzeczowe zadań realizowanych w ramach Projektu

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaawansowanie finansowe przypisanych RZGW WL przedsięwzięć kształtowało się na poziomie 86,56%¹⁴, przy upływie 92,31% czasu przewidzianego na jego realizację, tj. 108 z 117 miesięcy¹⁵.

Do końca 2015 r. na zadania przypisane RZGW WL wydatkowano kwotę 780 057 952,33 zł z kwoty 901 088 291,53 zł¹⁶ całkowitej wartości planowanych dla tej jednostki wydatków. Należy jednak zaznaczyć, że do wydatkowania przez JRP

⁹ Na podstawie Aneksu nr 19 z dnia 9 marca 2015 r. zawartego pomiędzy RZGW WL, a Konsultantem Wsparcia Technicznego RZGW WL.

¹⁰ Na podstawie Aneksu nr 18 z dnia 23 października 2014 r., Aneksu nr 20 z dnia 27 kwietnia 2015 r., Aneksu nr 21 z dnia 27 kwietnia 2015 r., Aneksu nr 22 z dnia 13 lipca 2015 r. – zawartych pomiędzy RZGW WL, a Konsultantem Wsparcia Technicznego RZGW WL.

¹¹ Dokument Oceny Projektu (ang. Project Appraisal Document).

¹² Plan Pozyskania Gruntów (ang. Resettlement Action Plan).

¹³ Plan Zarządzania Środowiskiem (ang. Environmental Management Plan).

¹⁴ 89,20% po uwzględnieniu obniżenia wartości Projektu z 901 088 291,53 zł do 874 486 052,38 zł – na podstawie art. 1 pkt 1 Aneksu nr POIS.03.01.00-003/11-05 z 31 marca 2016 r. do umowy o dofinansowanie nr POIS.03.01.00-003/11-00 z dnia 5 stycznia 2012 r.

¹⁵ Pierwotnie Projekt miał się zakończyć w maju 2014 r., niemniej jednak z uwagi na opóźnienia i problemy przy jego realizacji data ta została przesunięta zgodnie z aneksem z 16 lipca 2014 r. do Umowy Pożyczki 7436_PL z Bankiem Światowym na grudzień 2017 r., a w umowie z POIS i art. 1 pkt 1 Aneksu POIS.03.01.00-003/11-06 z 19 kwietnia 2016 r. okres kwalifikowalności wydatków określono na 117 miesięcy (od 1 stycznia 2007 r. do 30 września 2016 r.) - (dalej: „aneksu do umowy POIS”).

¹⁶ Wartość określona w § 5 pkt 1 i 2 umowy o dofinansowanie nr POIS.03.01.00-003/11-00 projektu pn. „Modernizacja Wrocławskiego Węzła W (w zakresie obiektów ochrony przed powodzią zarządzanych przez RZGW WL z 5 stycznia 2012 r. w ramach działania 3.1. priorytetu III Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013) i aneksach nr POIS.03.01.00-003/11-01 z 24 października 2012 r., POIS.03.01.00-003/11-02 z 4 grudnia 2014 r., POIS.03.01.00-003/11-03 z 6 października 2015 r., POIS.03.01.00-003/11-04 z 20 stycznia 2016 r. do ww. umowy o dofinansowanie Projektu, podpisane pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a Skarbem Państwa – Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (Beneficjent) (dalej: „Umowa POIS”). Zgodnie z aneksem POIS.03.01.00-003/11-05 z 31 marca 2016 r. do ww. umowy o dofinansowanie Projektu, podpisane pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a Skarbem Państwa – Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (Beneficjent) (dalej: „Umowa POIS”) wartość całkowita Projektu została zmniejszona do 874 486 052,38 zł.

pozostaje jeszcze kwota 14 440 851,05 zł, zaliczona do Kwot Zatrzymanych¹⁷ z tytułu już zrealizowanych robót, przeznaczona do wypłaty Wykonawcom po dokonaniu odbioru i rozliczeniu prac. Zgodnie z postanowieniami zawartego kontraktu, kwoty zatrzymane są gwarancją dla RZGW WL z tytułu ewentualnych wad i usterek.

(dowód: akta kontroli: str. 40-128; 135-170; 265-344; 820-826)

Podkomponent B2 – Modernizacja murów oporowych, kanałów i budowli hydrotechnicznych

W 2015 r. w ramach Podkomponentu B2 trwała realizacja czterech kontraktów na wykonanie robót budowlanych, które zostały podpisane w 2012 r. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. zakończyła się realizacja właściwych robót budowlanych dla trzech kontraktów (B2-3.1, B2-2.1 i B2-4.2), a w przypadku jednego były one w toku (B2-3.2). Według stanu na dzień 31 marca 2016 r. w dalszym ciągu nie zakończono realizacji zadania B2-3.2, a na pozostałych kontraktach przeprowadzane były próby końcowe odebranych inwestycji oraz usuwanie stwierdzonych wad oraz usterek.

(dowód: akta kontroli: str. 371-468, 892-905)

1.2.1 Kontrakt B2-3.1 - „Modernizacja i udrożnienie Kanału Powodziowego, udrożnienie Starej Odry od dolnego stanowiska Jazu Psie Pole do Mostów Kolejowych Poznańskich” (dalej: „kontrakt B2-3.1”)

W dniu 1 sierpnia 2012 r. zawarta została umowa nr WWW/3/2012 z Konsorcjum Energopol Szczecin S.A. (Lider), JSC Euro-Asian Construction Corporation „EVRASCON”¹⁸ (Partner) na realizację kontraktu B2-3.1 za kwotę 279 085 663,68 zł. Pierwotny termin zakończenia robót budowlanych określony został na dzień 14 października 2014 r., a czas ich trwania na 756 dni. W wyniku wprowadzenia zmian do ww. kontraktu, termin ten został przesunięty na dzień 30 czerwca 2015 r., a czas realizacji inwestycji zwiększono do 1015 dni¹⁹. O kwotę 10 490 425,08 zł zwiększeniu uległa również wartość tego kontraktu, która ostatecznie ukształtowała się na poziomie 289 576 088,56 zł²⁰.

Do 31 grudnia 2015 r. w ramach tego zadania wydatkowano 313 774 033,48 zł²¹, co oznaczało zaawansowanie finansowe na poziomie 108,36%²². Przekroczenie Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej wynikało z ujawnienia w trakcie realizacji kontraktu nieprzewidzianych wcześniej robót dodatkowych oraz zamiennych, co przewidziane było obmiarowym charakterem kontraktu.

¹⁷ „Kwota Zatrzymana” oznacza skumulowaną kwotę zatrzymaną powstałą z pieniędzy, które Zamawiający zatrzymuje zgodnie z Podpunktem 14.3 [Występowanie o Przejściowe Świadczenia Płatności] i wypłaca zgodnie z Podpunktem 14.9 [Płatność Kwoty Zatrzymanej] Warunków Kontraktu. Kwota zatrzymana stanowi 5% każdego Przejściowego Świadczenia Płatności, a jej Limit, zgodnie z Warunkami Szczególnymi Kontraktów, wynosi 5 % Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej.

¹⁸ Zmiana dotychczasowej nazwy Partnera (z AZERKORPU).

¹⁹ Czas na Ukończenie kontraktu wydłużono z 756 dni na 954 dni w wyniku zawarcia w dniu 12 września 2014 r. Poprawki nr 2 do Umowy WWW/03/2012 oraz z 954 dni na 1015 dni w wyniku zawarcia w dniu 30 kwietnia 2015 r. Poprawki nr 4 do Umowy WWW/03/2012.

²⁰ Wartość kontraktu zwiększono o 10 490 425,08 zł zawierając w dniu 28 listopada 2014 r. Poprawkę nr 3 do Umowy WWW/03/2012 na wykonanie dodatkowych robót remontowych obejmujących odcinek Kanału Powodziowego poniżej Jazu Bartoszyce.

²¹ Całość Kwoty Zatrzymanej (5 % wartości kontraktu) została już wypłacona Wykonawcy.

²² Kontrakt B2-3.1 jest kontraktem obmiarowym. Z tego względu wprowadza on dwie definicje: Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej i Ceny Kontraktowej. Zaakceptowana Kwota Kontraktowa oznacza niezmienną kwotę zaakceptowaną w Liście Akceptującym, należną za realizację i ukończenie robót oraz usunięcie wszelkich wad. Z kolei Cena Kontraktowa stanowi ostateczną należność Wykonawcy w rezultacie wykonania Robót wskazanych w Kontrakcie, robót dodatkowych i zamiennych, co w efekcie sprawia, że może się ona różnić od Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej.

Roboty właściwe zakończone zostały w następujących terminach:

- 27 lutego 2013 r. zakończono roboty na odcinku „Urządzenie terenu dla odkładu mas ziemnych na cele przeciwpowodziowe – Janówek”²³,
- 3 kwietnia 2015 r. zakończono roboty właściwe na odcinku „Remont Kanału Powodziowego poniżej dolnego stanowiska Jazu Bartoszwice”²⁴,
- 15 grudnia 2014 r. zakończono roboty właściwe dla odcinka „Modernizacja i udrożnienie kanału Powodziowego” Zadanie nr 1²⁵,
- 29 maja 2015 r. zakończono roboty na Śluzie Różanka²⁶ – część Zadania nr 4,
- 30 czerwca 2015 r. zakończono zasadniczo roboty dla odcinków robót: „Udrożnienie Starej Odry od jazu Psie Pole do stopnia Różanka wraz z wałem rozdzielczym wzdłuż Kanału Miejskiego, Udrożnienie Starej Odry od stopnia Różanka (wraz z remontem stopnia Różanka) do mostów kolejowych Poznańskich”²⁷ – Zadanie 4,
- 24 września 2015 r. RZGW WL uzyskał decyzję Pozwolenie na użytkowanie dla obiektów budowlanych Zadania 1 i Zadania 4²⁸.

Zakres kontraktu B2-3.1 obejmował:

- Zadanie 1 – „Modernizacja i udrożnienie Kanału Powodziowego wraz z międzywałem na odcinku od dolnego stanowiska jazu Bartoszwice do ujścia do Starej Odry”, które miało zwiększyć o 11% przepustowość kanału oraz mostów Chrobrego i Jagiellońskiego do 1 025 m³/s. W ramach tego zadania wykonano następujące prace:
 - ✓ Obiekt 2 – Remont i przebudowa wału rozdzielczego Kanału Żeglugowego i Kanału Powodziowego rzeki Odry od jazu Bartoszwice do śluzy Zacisze,
 - ✓ Obiekt 3 – Udrożnienie Mostu Chrobrego,
 - ✓ Obiekt 4 – Próg mostu Jagiellońskiego,
 - ✓ Obiekt 5 – Udrożnienie kanału powodziowego od dolnego stanowiska jazu Bartoszwice do ujścia do Starej Odry we Wrocławiu;
- Zadanie 4 – „Udrożnienie Starej Odry od dolnego stanowiska jazu Psie Pole do mostów kolejowych Poznańskich”, które miało zwiększyć przepustowość koryta Starej Odry o 23% oraz zwiększyć przepustowość mostów: drogowego i kolejowego Warszawskiego, Trzebnickiego, Osobowickiego oraz kolejowego Poznańskiego do 1 736 m³/s. W ramach tego zadania wykonano następujące prace:
 - ✓ Obiekt 6 – Wzmocnienie i doszczelnienie korpusu wału rozdzielczego pomiędzy kanałem miejskim i korytem Starej Odry,
 - ✓ Obiekt 7 – Udrożnienie i ubezpieczenie mostów Warszawskich (drogowy i kolejowy), Trzebnicki drogowy, Osobowicki drogowy, Poznański kolejowy,
 - ✓ Obiekt 8, 9 – Remont śluzy pociągowej Różanka,
 - ✓ Obiekt 10-14 – Przebudowa Jazu Różanka,
 - ✓ Obiekt 15 – Przebudowa rurociągów tłocznych,
 - ✓ Obiekt 16 – Przepławka przy Jazie Psie Pole,
 - ✓ Obiekt 17 – Przepławka przy Jazie Różanka,
 - ✓ Obiekt 18 – Przepławka przy Jazie Szczytniki,

²³ Wystawienie Świadczenia Przejęcia Odcinka - 27 lutego 2013 r.

²⁴ Świadczenie Przejęcia Odcinka z 27 lipca 2015 r.

²⁵ Świadczenie Przejęcia Odcinka z 30 stycznia 2015 r.

²⁶ Świadczenie Przejęcia robót z dnia 18 czerwca 2015 r.

²⁷ Świadczenie Przejęcia Odcinków Robót z 13 sierpnia 2015 r.

²⁸ Decyzje Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego nr 1128/2015 i 1127/2015 z 24 września 2015 r.

- ✓ Obiekt 20 – Udrożnienie koryta Starej Odry wraz z międzywalem na odcinku od dolnego stanowiska Jazu Psie Pole do mostów Kolejowych Poznańskich we Wrocławiu,
- Odkład mas ziemnych Janówek,
- Kompensacje przyrodnicze,
- Roboty remontowe na odcinku kanału Powodziowego poniżej jazu Bartoszowice o długości ok. 350 m, tj. dolne stanowisko jazu Bartoszowice²⁹.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. podstawowe problemy związane z tym kontraktem dotyczyły m.in.:

- niezadowalającego stanu regeneracji łąk świeżych na Kanale Powodziowym oraz brak możliwości ich odtworzenia w terminach zaleconych w Świadectwie Przejęcia. Ich obsiew zaplanowano na kwiecień 2016 r., a pierwsze dwa pokosy pielęgnacyjne w czerwcu oraz na przełomie lipca i sierpnia 2016 r.;
- systemu monitoringu przepławek przy jazach Różanka i Szczytniki, gdyż przeprowadzone w okresie gwarancyjnym próby jego funkcjonowania nie dały oczekiwanych efektów³⁰;
- potrzeby przekształcenia części tymczasowych dróg technologicznych na drogi stałe ze względu na konieczność zapewnienia bieżącej konserwacji i ewentualnego odzyskiwania materiału składowanego w obrębie odkładu mas ziemnych;
- wycieków i nawodnienia podstawy walu/międzywala pomiędzy mostami Trzebnickim a Osobowickim, które pojawiły się po napełnieniu wodą Kanału Miejskiego. Ponieważ roboty te są objęte gwarancją dobrego wykonania, Konsultant zażądał od Wykonawcy stanowiska co do przyczyny wycieków, celem podjęcia dalszych działań³¹.

Dodatkowo, według stanu na 31 marca 2016 r., w trakcie procedowania były trzy rozszczenia Wykonawcy na łączną sumę 431 531,50 zł, dotyczące braku podstawiania barek do rozładunku na nadbrzeżu dla gruntów spoistych.

(dowód: akta kontroli str. 128-134; 265-344; 358; 371-468; 491-691, 862-877; 892-908)

1.2.2 Kontrakt nr B2-3.2 – „Pogłębianie i poszerzenie kanałów Wrocławskiego Węzła Wodnego (WWW) oraz przystosowanie stopnia Rędzin do przepuszczania wód powodziowych” (dalej: „kontrakt B2-3.2”)

W dniu 24 października 2012 r. została zawarta umowa nr WWW/06/2012 z Sinohydro Corporation Limited (dalej: Sinohydro) na realizację kontraktu B2-3.2 za kwotę 306 085 879,72 zł. Pierwotnie termin zakończenia robót budowlanych określony został na dzień 8 stycznia 2015 r., a czas ich trwania na 784 dni. W wyniku wprowadzenia zmian do tego kontraktu, termin zakończenia robót został przesunięty na dzień 21 grudnia 2015 r., a czas realizacji inwestycji wydłużono do 1131 dni³².

²⁹ Zgodnie z zapisami Poprawki nr 3 do Kontraktu.

³⁰ Wykonawca dokonał w 2016 r. montażu alternatywnego systemu monitoringu, który według stanu na 4 maja 2016 r. został zgłoszony do obioru.

³¹ Wykonano odkrywkę, które potwierdziły prawidłowość wykonania zgodnie z projektem Budowlanym. Inżynier wydał Polecenie wykonania systemu drenażu odprowadzającego w kontrolowany sposób wody przesiąkowe do koryta rzeki. Według stanu na 4 maja 2016 r. tj. dnia zakończenia czynności kontrolnych w RZGW WL prace trwają.

³² Czas na Ukończenie kontraktu wydłużono z 784 dni do 937 dni w wyniku zawarcia w dniu 7 stycznia 2015 r. Poprawki nr 1 do Umowy WWW/06/2012, a wcześniej w dniu 17 listopada 2014 r. Porozumienia Stron w tej sprawie; z 937 dni na 1080 dni w wyniku zawarcia w dniu 8 czerwca 2015 r. Poprawki nr 2 do Umowy WWW/06/2012 oraz z 1080 dni na 1131 dni w wyniku zawarcia w dniu 8 grudnia 2015 r. Poprawki nr 3 do Umowy WWW/06/2012.

Do dnia 31 grudnia 2015 r. w ramach tego zadania wydatkowano 288 928 214,27 zł, co oznaczało zaawansowanie finansowe na poziomie 94,39%³³. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. kwoty zatrzymane wyniosły 11 715 101,18 zł.

Zaawansowanie rzeczowe tego kontraktu, według stanu na 31 grudnia 2015 r., wyniosło 98,52%, gdyż:

- w dniu 10 czerwca 2015 r. terminowo zakończono roboty na Zadaniu 6³⁴, a w dniu 8 kwietnia 2016 r. RZGW WL złożyło wniosek o uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych zrealizowanych w ramach tego zadania;
- Zadania 5 i 7, pomimo wydłużenia terminu ukończenia do dnia 21 grudnia 2015 r.³⁵, nie zostały przez Wykonawcę zrealizowane w tym czasie³⁶, a zakończenie prac przewidywane jest ok. maja/czerwca 2016 r.³⁷.

Według stanu na dzień 31 marca 2016 r. postęp rzeczowy robót w ramach kontraktu B2-3.2 wynosił 99,90%³⁸.

Za przekroczenie terminu realizacji kontraktu B2-3.2 przewidziano w nim kary umowne, które będą możliwe do naliczenia po ostatecznym zakończeniu i rozliczeniu prac przez Wykonawcę oraz wydaniu dla tego kontraktu świadectwa przejęcia.

Zakres kontraktu B2-3.2 obejmował:

- Zadanie 5 – „Przystosowanie Kanału Miejskiego do przepuszczania wód powodziowych”, które ma na celu przystosowanie Kanału Miejskiego do przeprowadzania przez Wrocław fali powodziowej, co pozwoli na uzyskanie dodatkowej przepustowości rzędu ok. 170 m³/s. W ramach tego zadania realizowane są następujące prace o podanym według stanu na 31 grudnia 2015 r. zaawansowaniu:
 - ✓ Obiekt 3 – Udrożnienie i ubezpieczenia koryta Kanału Miejskiego wraz z bulwami i przystaniami wzdłuż brzegu lewego – Odcinek od Bramy Powodziowej do Mostu Warszawskiego Drogowego, gdzie zaawansowanie robót osiągnęło 99%³⁹,
 - ✓ Obiekt 4 – Udrożnienie i ubezpieczenie koryta kanału Miejskiego wraz z bulwami i przystaniami wzdłuż brzegu lewego – odcinek od Mostu Warszawskiego drogowego do mostu Warszawskiego kolejowego, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
 - ✓ Obiekt 5 – Udrożnienie i ubezpieczenia koryta Kanału Miejskiego wraz z bulwami i przystankami wzdłuż brzegu lewego – Odcinek od mostu Warszawskiego Kolejowego do mostu Trzebnickiego, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 99%,
 - ✓ Obiekt 6 – Udrożnienie i ubezpieczenia koryta Kanału Miejskiego wraz z bulwami i przystaniami wzdłuż brzegu lewego – Odcinek od mostu Trzebnickiego do mostu Osobowickiego, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 99%⁴⁰,
 - ✓ Obiekt 7 – Udrożnienie i ubezpieczenie konstrukcji mostowych, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,

³³ A z uwzględnieniem (dodaniem) Kwot Zatrzymanych – 98,22%.

³⁴ W dniu 8 lipca 2015 r. wydano Świadectwo Przejęcia Odcinka.

³⁵ Poprawką nr 3 z dnia 8 grudnia 2015 r.

³⁶ Powiadomienie Inżyniera – pismo WR2/PL1662/0023/2016 z dnia 15 stycznia 2016 r.

³⁷ Według stanu na dzień 4 maja 2016 r.

³⁸ Według Systemu Monitoringu Robót Budowlanych z dnia 31 marca 2016 r.

³⁹ Według stanu na dzień 31 marca 2016 r. bez zmian.

⁴⁰ Według stanu na 31 marca 2016 r. bez zmian.

- ✓ Obiekt 8 – Przebudowa górnego stanowiska Bramy Powodziowej, gdzie zaawansowanie robót osiągnęło 96%⁴¹,
- ✓ Obiekt 10 – Modernizacja bramy powodziowej, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
- ✓ Obiekt 11 – Nowa budowla wlotowa, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
- ✓ Obiekt 12 – Nowy budynek i remont istniejącego budynku przy jazie Psie Pole – część ogólnobudowlana, sanitarna i elektryczna i teletechniczna, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
- ✓ Obiekt 13 – Przebudowa dolnego i remont górnego stanowiska Śluzy Miejskiej, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 78%⁴²,
- ✓ Obiekty 14-16 – Modernizacja Śluzy Miejskiej, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 85%⁴³,
- ✓ Obiekt 17 – Budynek sterowni Śluzy Miejskiej, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 90%⁴⁴,
- ✓ Obiekt 18 – Pompownia przy Śluzie Miejskiej, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 95%⁴⁵;
- Zadanie 6 – „Przebudowa koryta Odry na odcinku od mostów kolejowych Poznańskich do ujścia Widawy”, mające na celu zwiększenie przepustowości rzeki o 25%, tj. do ok. 2 710 m³/s. W ramach tego zadania zrealizowano następujące prace:
 - ✓ Obiekt 19 – Odcinek od mostów Poznańskich kolejowych do stopnia Rędziny,
 - ✓ Obiekt 20 – Odcinek od dolnego stanowiska stopnia Rędziny do ujścia rzeki Widawy;
- Zadanie 7 – „Przystosowanie stopnia Rędziny do przepuszczania wód powodziowych”, którego efektem ma być uzyskanie dodatkowej przepustowości, rzędu 360 m³/s. W ramach tego zadania realizowane są następujące prace o zaawansowaniu podanym według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.:
 - ✓ Obiekt 21 – Remont mostów nad śluzą, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 92%⁴⁶,
 - ✓ Obiekt 22 – Remont głów górnych śluzy Rędzin, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
 - ✓ Obiekt 23 – Śluza północna Rędzin II, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 90%⁴⁷,
 - ✓ Obiekt 25 – Śluza południowa „Rędzin I” – część budowlano-mechaniczna, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
 - ✓ Obiekt 26 – Śluza południowa „Rędzin I” – część instalacyjna i elektryczna, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
 - ✓ Obiekt 27 – Stanowisko dolne śluz Rędzin I i Rędzin II, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 100%,
 - ✓ Obiekt 28 – Przepławka przy Jazie Rędzin, gdzie zaawansowanie robót wyniosło 99%;
- Gospodarka masami ziemnymi – zakończono;
- Kompensacje przyrodnicze.

⁴¹ Według stanu na 31 marca 2016 r. 98%.

⁴² Według stanu na 31 marca 2016 r. 90%.

⁴³ Według stanu na 31 marca 2016 r. 90%.

⁴⁴ Według stanu na 31 marca 2016 r. bez zmian.

⁴⁵ Według stanu na 31 marca 2016 r. bez zmian.

⁴⁶ Według stanu na 31 marca 2016 r. 96%.

⁴⁷ Według stanu na 31 marca 2016 r. 95%.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. głównymi problemami występującymi na tym kontrakcie były m.in.:

- nieukończenie przez Wykonawcę robót w terminie, w zakresie Zadania 5 i 7 oraz odrzucenie przez Konsultanta jego wniosków o wydanie Świadectwa Przejęcia dla tych zadań⁴⁸. Dodatkowo Konsultant stwierdził podczas inspekcji przed odbiorowych niewystarczającą jakością zrealizowanych robót, która powoduje i powodować będzie w przyszłości konieczność wykonania prac poprawkowych. Ponadto stwierdził on w poszczególnych zadaniach:
 - ✓ Zadanie 5 - wady, których nie da się usunąć, ale niemające wpływu na użytkowanie, dające Zamawiającemu prawo do roszczenia o rekompensatę finansową. Przykładem takich wad było wadliwie wykonane konstrukcje żelbetowe pochylni dla niepełnosprawnych na języku rozdzielczym poniżej Śluzy Miejskiej. Konsultant stwierdził także złą jakość wykonanych robót na Śluzie Miejskiej, które wymagają wykonania robót poprawkowych lub ponownego ich wykonania. Konieczne było wykonanie piaskowania, naprawy spoin, reprofilacji ciosów, iniekcji w miejscach stwierdzonych przecieków, malowania oraz ponowne wykonanie uszczelnienia komory Śluzy. W ramach tego zadania nie zakończono dodatkowo następujących robót:
 - ✓ prac budowlanych - umocnień brzegów oraz infrastruktury na obu brzegach (brak dalbowiska⁴⁹, placów, dróg oraz narzutów w dnie - Dolny awanport Śluzy Miejskiej),
 - ✓ prac budowlanych w budynkach sterowni i pompowni, co uniemożliwia uruchomienie wszystkich obiektów,
 - ✓ robót elektrycznych oraz systemu monitoringu,
 - ✓ zagospodarowania terenu na całym obiekcie oraz nasadzeń⁵⁰;
 - ✓ Zadanie 7 – brak zasilania obiektów na stopniu Rędzin, którego przyczyną były problemy formalno-prawne związane z przekazaniem majątku dostawcy energii elektrycznej oraz brak porozumienia stron w sprawie zapewnienia służebności temuż dostawcy. Ponadto na obiektach Zadania 7 nie wykonano wszystkich prac budowlanych, zagospodarowania terenu oraz szeregu prac związanych z odtworzeniem i przywróceniem do stanu pierwotnego terenów wykorzystywanych podczas prowadzenia prac – drogi dojazdowe, place, rozebrane ogrodzenia, bariery itd. Nie zakończono prac budowlanych na moście blachownicowym, w budynkach maszynowni, na awanporcie górnym Śluzy Północnej oraz nie wykonano kalibracji przepławki, nie wycięto ścianki szczelnej stanowiącej grodzę tymczasową. Nie zakończono również wszystkich robót branży elektrycznej⁵¹;

⁴⁸ W dniu 21 grudnia 2015 r. Wykonawca zgłosił zakończenie robót oraz wniosek o wydanie Świadectwa Przejęcia Robót na odcinkach Zadania 5 i 7, a w dniu 23 grudnia 2015 r. złożył dokumentację powykonawczą. Dokumentacja ta została odrzucona przez Konsultanta, który poinformował RZGW WL, że roboty te nie zostały zakończone w terminie wynikającym z kontraktu B2-3.2 i odrzucił wniosek Wykonawcy o wydanie Świadectwa Przejęcia dla powyższych odcinków ze względu na niespełnienie warunków formalnych oraz nieukończenie robót zasadniczych. W następstwie tego w dniu 15 stycznia 2016 r. Zamawiający złożył Powiadomienie o roszczeniu o odszkodowanie umowne za opóźnienie (Według pkt. 8.7 [Odszkodowanie za opóźnienie] Warunków Kontraktu).

⁴⁹ Miejsca przeznaczonego do cumowania.

⁵⁰ Według stanu na 31 marca 2016 r. nie zakończono następujących robót: Dolnego awanportu Śluzy Miejskiej, budynku Pompowni, robót elektrycznych i monitoringu, szopy jazowej oraz budynku magazynowo-biurowego, barierki i przełożenia wodociągu na Bramie Powodziowej, drenaży i uporządkowania terenu pomiędzy mostami Trzebnickimi i Osobowickim, zagospodarowania terenu oraz nasadzeń.

⁵¹ Według stanu na 31 marca 2016 r. nie zakończono następujących robót: prac budowlanych w budynku maszynowni, na awanporcie górnym Śluzy Południowej, kalibracji przepławki, wszystkich prac elektrycznych, zagospodarowania terenu oraz szeregu prac związanych z odtworzeniem

- Wykonawca nie usunął wszystkich usterek i nie wykonał robót niedokończonych w terminie wyznaczonym w Świadectwie Przejęcia dla Zadania 6⁵². Ze względu na konieczność ponownego wykonania obsiewów oraz możliwości ich oceny po minimum dwóch koszeniach termin wykonania obsiewów i robót powiązanych został wyznaczony na 30 lipca 2016 r. W związku z powyższym RZGW WL będzie uprawniony do wydłużenia okresu gwarancyjnego;
- zaległości płatnicze Wykonawcy wobec podwykonawców i dostawców na łączną kwotę ok. 13,3 mln zł, w tym ok. 5,4 mln zł to należności sporne według Wykonawcy⁵³, co w przyszłości w przypadku ich nieuregulowania, może spowodować ryzyko wezwania RZGW WL (przez Podwykonawców) do ich spłaty w ramach solidarnej odpowiedzialności Inwestora;
- Wykonawca z opóźnieniem przedkładał rozliczenia robót w miesięcznych rozliczeniach, co uniemożliwia rozliczanie robót, a tym samym pogłębiał problemy z płatnościami.

Według stanu na dzień 31 marca 2016 r. w trakcie procedowania było jedno roszczenie Wykonawcy na kwotę 10 228,43 zł z tytułu „kolizji słupa oświetleniowego z drogą realizowaną w ramach kontraktu”.

(dowód: akta kontroli str. 128-134; 265-344; 357; 371-468; 491-691, 892-908)

1.2.3 Kontrakt B2-2.1 – „Modernizacja Bulwarów Odry Śródmiejskiej (dalej: „kontrakt B2-2.1”)

W dniu 31 sierpnia 2012 r. zawarta została umowa nr WWW/04/2012 z Konsorcjum POLAQUA S.A. (Lider)⁵⁴ i DRAGADOS S.A. (Partner) na realizację kontraktu B2-2.1 za kwotę 54 448 495,15 zł. Pierwszy termin zakończenia robót budowlanych określony został na dzień 22 września 2014 r., a czas ich trwania na 721 dni. Wskutek wprowadzenia zmian do przywołanego kontraktu, termin ten został przesunięty na dzień 31 lipca 2015 r., a tym samym Czas na Ukończenie inwestycji zwiększono do 1033 dni⁵⁵. Również wartość kontraktu uległa zwiększeniu do kwoty 65 473 947,70 zł, tj. o 11 025 452,55 zł⁵⁶.

Do dnia 31 grudnia 2015 r. w ramach tego zadania wydatkowano 60 046 920,49 zł, co oznaczało zaawansowanie finansowe na poziomie 91,17%⁵⁷. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Kwoty Zatrzymane wyniosły 1 361 212,38 zł.

Roboty objęte kontraktem B2-2.1 nie zostały ukończone na żadnym odcinku do 31 lipca 2015 r., co spowodowało przekroczenie przez Wykonawcę kontraktowego terminu ich zakończenia. Poszczególne odcinki zostały ukończone w dniu:

i przywróceniem do stanu pierwotnego terenów wykorzystywanych podczas prowadzenia prac – drogi dojazdowe, place, rozebrane ogrodzenia, bariery itd., nadal nie uzyskano zasilania docelowego na węźle Rędziny.

⁵² Polegających m.in. na uporządkowaniu terenów budowy, dokonania obsiewów i koszenia traw.

⁵³ Według stanu na 31 marca 2016 r. zaległości te wynosiły ok. 8 mln. zł, w tym według Wykonawcy 2,2 mln zł to kwoty sporne.

⁵⁴ Zmiana nazwy na POLAQUA Sp. z o.o. – Poprawka nr 4 z dnia 30 marca 2015 r do Umowy WWW/4/2012.

⁵⁵ Czas na Ukończenie kontraktu wydłużono z 721 dni na 941 dni w wyniku zawarcia w dniu 22 września 2014 r. Poprawki nr 3 do Umowy WWW/04/2012; a z 941 dni na 1033 dni w wyniku zawarcia w dniu 30 kwietnia 2015 r. Poprawki nr 5 do Umowy WWW/04/2012.

⁵⁶ Wartość kontraktu zwiększono o 187 595,20 zł zawierając w dniu 24 stycznia 2014 r. Poprawkę nr 1 do Umowy WWW/04/2012 na wykonanie dodatkowej dokumentacji projektowej (wraz z niezbędnymi badaniami i pomiarami) pozwalającej na uzyskanie pozwolenia na budowę lub pozwolenia na realizację inwestycji, oraz dokumentacji wykonawczej służącej do realizacji i rozliczenia robót dla murów P3-R3, U3-W3 i W3-X3 na zadaniu nr 9c oraz zwiększając o 10 837 857,35 zł zawierając w dniu 22 września 2014 r. Poprawkę nr 3 do Umowy WWW/04/2012 na wykonanie dodatkowych robót budowlanych Odcinka 9c, sekcje P3-R3, U3-W3 i W3-X3.

⁵⁷ A z uwzględnieniem (dodaniem) Kwot Zatrzymanych - 93,79%.

- 10 września 2015 r. - Odcinek 9d⁵⁸,
- 14 września 2015 r. - Odcinek 9c⁵⁹,
- 9 października 2015 r. - Odcinek 9a i 9b⁶⁰.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, decyzjami z dnia 23 marca 2016 r., umorzył postępowania o uzyskanie pozwolenia na użytkowanie dla Odcinków 9a-d uznając, że wymagają one jedynie zgłoszenia⁶¹.

Zakres realizacyjny kontraktu B2-2.1 obejmował:

- Zadanie 9 – „*Modernizacja bulwarów Odry Śródmiejskiej*”, dzięki któremu przepustowość powinna wzrosnąć o 25%, tj. do 976 m³/s. W ramach tego zadania wykonano następujące prace:
 - ✓ Odcinek 9a – Modernizacja bulwarów na odcinku od mostu Grunwaldzkiego do mostów Tumskiego i Piaskowego,
 - ✓ Odcinek 9b – Modernizacja bulwarów na odcinku od mostów Tumskiego i Piaskowego do mostu Uniwersyteckiego,
 - ✓ Odcinek 9c – Modernizacja bulwarów na odcinku od mostu Uniwersyteckiego do mostów R. Dmowskiego na Odrze Południowej i mostów Mieszczzańskich na Odrze Północnej,
 - ✓ Odcinek 9d – Modernizacja bulwarów na odcinku od mostów Mieszczzańskich i Dmowskiego do ujścia do Starej Odry.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. głównymi problemami występującymi w realizacji tego kontraktu były m.in.:

- niedotrzymanie terminu zakończenia prac na wszystkich Odcinkach, przekroczenie terminu wyniosło: 41 dni w przypadku Odcinka 9d, 45 dni dla Odcinka 9c i 70 dni dla Odcinków 9a i 9b. Wobec powyższego RZGW WL wystosowało do Wykonawcy przejściowe roszczenie z karą umowną w wysokości 1 175 428,70 zł. Ostateczna wartość kar umownych zostanie określona po zamknięciu rozliczenia końcowego tego kontraktu. Należy również zauważyć, że Wykonawca w dniu 22 marca 2016 r. przedłożył do Komisji Rozjemstwa wnioski o rozpatrzenie sporu w związku z ustaleniem wykonania kontraktu w przewidzianym Czasie na Ukończenie, brak zwłoki w realizacji zobowiązań umownych oraz powstanie po stronie Wykonawcy dodatkowych kosztów związanych ze zwłoką RZGW WL w przejęciu robót –dotyczy odcinka 9a, 9b, 9c i 9d;
- niedotrzymanie terminów usunięcia wad, usterek i robót niedokończonych na wszystkich odcinkach określonych w Świadectwach Przejęcia robót⁶². W związku z opieszałością w usuwaniu wad, usterek oraz robót niedokończonych we wskazanych terminach Konsultant wezwał Wykonawcę do natychmiastowego wykonania tych zadań. W przypadku wad usuwalnych Konsultant ponownie polecił Wykonawcy ich usunięcie, a w sytuacji dalszego niewykonywania jego poleceń RZGW WL zleci wykonanie robót naprawczych innemu wykonawcy⁶³ oraz obciąży kosztami usunięcia wad konsorcjum realizujące kontrakt B2-2.1. Natomiast dla stwierdzonych w okresie eksploatacji wad, których nie da się usunąć, Konsultant zarekomendował obniżenie ceny kontraktowej⁶⁴ dla robót

⁵⁸ Świadectwo Przejęcia Odcinków Robót wydano w dniu 12 października 2015 r.

⁵⁹ Świadectwo Przejęcia Odcinków Robót wydano w dniu 12 października 2015 r.

⁶⁰ Świadectwa Przejęcia Odcinków Robót wydano w dniu 27 października 2015 r.

⁶¹ Decyzje 396/2016, 400/2016, 401/2016 i 402/2016 z 23 marca 2016 r.

⁶² M.in. braki profilowania (ulożenia) narzutu kamiennego, ubytki spoin, wykonanie lub uzupełnienie humusowania, poprawki balustrad itp.

⁶³ W trybie ppkt 11.4 a [Niusunięcie Wad] Warunków Kontraktu.

⁶⁴ Poprzez Określenie w trybie ppkt 11.4 b [Niusunięcie wad], ppkt 3.5 [Określenia] Warunków Kontraktu.

nierozliczonych lub wystąpienie do Wykonawcy w trybie roszczeniowym dla robót już rozliczonych. Według stanu na 22 kwietnia 2016 r. trwały prace związane z inwentaryzacją oraz wyceną wad nieusuwalnych przez biegłego rzeczoznawcę. Po otrzymaniu tej opinii wdrożona ma zostać procedura redukcji wynagrodzenia wykonawcy;

- brak uporządkowania stanu prawnego linii brzegowej. Celem jego uporządkowania niezbędne było przeprowadzenie procedury ustalenia linii brzegowej cieków wodnych - rzeki Odry w zakresie objętym kontraktem. Wykonawca opracował niezbędną dokumentację i rozpoczął procedurę w grudniu 2015 r.

Według stanu na 31 marca 2016 r. w trakcie procedowania były dwa roszczenia Wykonawcy na łączną kwotę 8 584 069,41 zł z tytułu kosztów ogólnych budowy od niewykonanych na dzień zawarcia Poprawki nr 3 (tj. 22 września 2014 r.) robót objętych podstawowym zakresem kontraktowym oraz z tytułu nieosiągniętych kosztów ogólnego zarządu w pierwotnym czasie przewidzianym na ukończenie. Ponadto wykonawca w dniu 22 grudnia 2015 r. złożył pozew w postępowaniu arbitrażowym na kwotę 9 868 133,24 zł, dotyczący zwiększenia wartości robót polegających na wykonaniu robót ziemnych i zabijaniu ścianek szczelnych z powodu zaistnienia odmiennych warunków gruntowych od tych podanych w dokumentach ofertowych Zamawiającego - sprawa w toku.

(dowód: akta kontroli str. 128-134; 265-344; 357; 371-468; 491-691, 827-861; 892-908)

1.2.4 Kontrakt B2-4.2 – „Pozostałe obiekty hydrotechniczne Wrocławskiego Węzła Wodnego (WWW) - Przebudowa Jazu Wrocław I” (dalej: „kontrakt B2-4.2”)

W dniu 19 sierpnia 2012 r. zawarta została umowa nr WWW/05/2012 z Konsorcjum Hydrobudowa Gdańsk S.A. (Lider), Zaladani Staveb a.s. (Partner) na realizację kontraktu B2-4.2 za kwotę 36 263 989,88 zł. Ze względu na niewypłacalność Lidera Konsorcjum w dniu 18 lutego 2015 r. RZGW WL odstąpił w trybie natychmiastowym od umowy z Hydrobudową Gdańsk S.A. Ponieważ odstąpienie to nie dotyczyło drugiego uczestnika Konsorcjum, na mocy Poprawki nr 3 do umowy nr WWW/05/2012, zawartej w dniu 17 marca 2015 r., Zakładni Staveb a.s. realizuje ten kontrakt samodzielnie.

W dacie zawarcia tej umowy termin zakończenia robót budowlanych określony został na dzień 1 października 2014 r., a czas ich trwania na 721 dni. W wyniku wprowadzonych zmian do umowy termin ten został przesunięty na 16 października 2015 r., a czas realizacji robót do 1101 dni⁶⁵. Jednocześnie do wysokości 48 810 773,37 zł zwiększona została wartość zadania, tj. o 12 546 783,49 zł⁶⁶.

Do 31 grudnia 2014 r. w ramach zadania wydatkowano 46 863 511,07 zł, co oznaczało zaawansowanie finansowe na poziomie 96,01%⁶⁷. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Kwoty Zatrzymane wyniosły 1 364 537,49 zł.

⁶⁵ Czas na Ukończenie kontraktu wydłużono z 721 dni do 812 dni w wyniku zawarcia w dniu 24 września 2014 r. Poprawki nr 1 do Umowy WWW/05/2012; z 812 dni do 993 dni w wyniku zawarcia w dniu 31 grudnia 2014 r. Poprawki nr 2 do Umowy WWW/05/2012; z 993 dni do 1055 dni w wyniku zawarcia w dniu 14 maja 2015 r. Poprawki nr 4 do Umowy WWW/05/2012; z 1055 do 1101 dni w wyniku zawarcia w dniu 31 sierpnia 2015 r. Poprawki nr 5 do Umowy WWW/05/2012.

⁶⁶ Wartość kontraktu zwiększono o 9 979 956,11 zł, zawierając w dniu 31 grudnia 2014 r. Poprawkę nr 2 do Umowy WWW/05/2012 na wykonanie dodatkowego zakresu w postaci naprawa muru oporowego na prawym odcinku brzegu od Śluzy Mieszkańskiej (most Pomorski) do mostu Sikorskiego oraz muru oporowego na Bulwarze czołowym wyspy Piasek oraz zwiększono o 2 566 827,38 zł zawierając w dniu 31 sierpnia 2015 r. Poprawkę nr 5 do Umowy WWW/05/2012 na wykonanie wzmocnienia podłoża pod murem oporowym przy Bulwarze Włostowica.

⁶⁷ A z uwzględnieniem (dodaniem) Kwot Zatrzymanych - 98,81%.

Roboty właściwe, objęte kontraktem B2-4.2, zostały zakończone w terminie przewidzianym kontraktem⁶⁸, a w dniu 1 marca 2016 r. RZGW WL złożył wniosek o uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych.

Zakres kontraktu obejmował:

- Zadanie nr 10 – „Przebudowa jazu Wrocław I”, którego wynikiem ma być zwiększenie przepustowości o 46%, tj. do 628 m³/s. W ramach tego zadania wykonano prace - Obiekt 38 – Modernizacja jazu Wrocław I oraz Przeplawka dla ryb,
- naprawę muru oporowego - na prawym odcinku brzegu od Śluzy Mieszcząskiej (most Pomorski) do mostu Sikorskiego⁶⁹,
- naprawę muru oporowego - na Bulwarze (Piotra Włostowica) - bastion czołowy wyspy Piasek⁷⁰.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. głównym problemem występującymi na tym kontrakcie była konieczność wykonania ekspozycji w celu ochrony zabytkowego upustu Jazu Wrocław I. W trybie pilnym przeprowadzono procedurę zatwierdzenia projektu zamiennego na wykonanie ekspozycji starego jazu. Zamienne pozwolenie uzyskano w dniu 23 grudnia 2015 r., a Wykonawca przystąpił do wykonania ekspozycji. Roboty objęte pozwoleniem zamiennym zostały wykonane.

(dowód: akta kontroli str.: 128-134; 260-262; 265-344; 371-468; 491-757, 878-908)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK wskazuje na potrzebę dalszego, szczegółowego monitorowania prac Wykonawcy kontraktu B2-3.2 przez JRP i Konsultanta Wsparcia Technicznego, oraz podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie zagrożenia niezrealizowania zadań 5 i 7 w akceptowalnych terminach.

1.3 Finansowanie Projektu, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w 2015 r. przez RZGW WL wydatki związane z Projektem wyniosły łącznie 271 316 339,16 zł, co stanowiło ponad 99,9% zaplanowanych środków na ten cel w planie wydatków budżetowych RZGW WL na 2015 r.⁷¹. Wydatki te zrealizowano w dziale 710 – działalność usługowa, w następujących rozdziałach i paragrafach⁷²:

- rozdział 71018 – regionalne zarządy gospodarki wodnej:
 - ✓ § 6057 - wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych współfinansowane ze środków UE, zrealizowane zostały wydatki na kwotę 228 319 243,76 zł⁷³, które sfinansowano ze środków Funduszu Spójności (dalej: „FS”),
 - ✓ § 6059 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - ze środków budżetu państwa wykonano wydatki na kwotę 1 734 577,00 zł⁷⁴,
- rozdział 71078 - usuwanie skutków klęsk żywiołowych:
 - ✓ § 6050 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, ze środków budżetu państwa⁷⁵, wykonano wydatki na kwotę 589 518,40 zł⁷⁶,

⁶⁸ W dniu 28 października 2015 r. wydane zostało Świadczenie Przejęcia Robót z datą zakończenia robót dnia 16 października 2015 r.

⁶⁹ Wprowadzone Poprawką nr 2 do Kontraktu.

⁷⁰ Wprowadzone Poprawką nr 2 do Kontraktu.

⁷¹ Z zaplanowanych na 2015 r. – 271 596 815,00 zł.

⁷² Według planu wydatków budżetowych (po zmianach) na 31 grudnia 2014 r., sprawozdania Rb-28 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa za 2014 r. oraz sprawozdania Rb-28 UE - z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w 2014 r.

⁷³ Z zaplanowanych 228 599 238,00 zł.

⁷⁴ Wykonano 100% zaplanowanych wydatków.

⁷⁵ Rezerwa celowa MAiC (część 83, poz.4) – na realizację zadań związanych z usuwaniem skutków i przeciwdziałaniem powodzi – „Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego” (w zakresie obiektów ochrony przed powodzią zarządzanych przez RZGW we Wrocławiu).

✓ § 6053 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych finansowane ze środków zagranicznych, wykonano wydatki na kwotę 40 673 000,0 zł⁷⁷, z tego 16 782 000,00 zł, sfinansowano ze środków Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (dalej: „MBOiR” lub „Bank Światowy”), a 23 891 000,00 zł ze środków Banku Rozwoju Rady Europy (dalej: „BRRE”).

(dowód: akta kontroli str. 42-113; 115-127; 265-344)

W 2015 r. na realizację zadań w ramach Projektu (Komponenty B i C), RZGW WL zapotrzebował (na podstawie wniosków złożonych do BKP) środki finansowe w łącznej wysokości 40 673 000,00 zł, w tym 16 782 000,00 zł pochodzących z MBOiR i 23 891 000,00 zł pochodzących z BRRE. Dodatkowo RZGW WL zapotrzebował na realizację Podkomponentu B2 środki w wysokości 2 324 577,00 zł z budżetu państwa⁷⁸. RZGW WL złożył również do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: „NFOŚiGW”) wnioski o płatności ze środków FS na kwotę 228 319 243,76 zł. Środki te przyznane zostały we wnioskowanej wysokości.

Czas oczekiwania na wydanie decyzji uruchamiającej środki pożyczki MBOiR oraz kredytu BRRE kształtował się na poziomie od 22 do 65 dni, licząc od dnia złożenia przez RZGW WL wniosku do BKP. Natomiast czas oczekiwania na otrzymanie środków na rachunek RZGW WL od momentu złożenia zapotrzebowania do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (dalej: „KZGW”) wynosił od 3 do 5 dni. W przypadku środków pozyskanych z budżetu państwa, czas od złożenia wniosku do wydania decyzji uruchamiającej te środki wyniósł 5-7 dni, a czas oczekiwania na otrzymanie środków na rachunek RZGW WL od momentu złożenia zapotrzebowania wyniósł 1-2 miesiące.

(dowód: akta kontroli str. 42-113; 115-127; 265-344)

RZGW WL dokonał w dniu 3 lipca 2015 r. zwrotu kwoty 1 099 097,19 zł na konto Ministerstwa Finansów tytułem refundacji wydatkowanych środków z BRRE. Kwota ta stanowiła równowartość wypłaconych świadczeń przez RZGW WL na rzecz podwykonawców Hydrobudowy Gdańsk S.A., za które wykonawca ten nie zapłacił, pomimo, iż otrzymał środki na ten cel. Kwota ta została następnie zrefinansowana środkami z gwarancji bankowej, wypłaconej przez Bank na żądanie RZGW WL.

(dowód: akta kontroli str. 364-370; 693-694; 909)

W latach 2009-2015 RZGW WL, w związku z umową z NFOŚiGW⁷⁹, złożył 21 wniosków Beneficjenta o płatność na łączną kwotę 680 892 820,86 zł. Uwzględniając kwotę zakwestionowaną przez NFOŚiGW w wysokości 329 404,99 zł⁸⁰, stanowiło to 100% wydatków kwalifikowanych w wysokości 680 563 415,87 zł. Wszystkie środki z FS zostały wydatkowane do dnia 31 grudnia 2015 r. Zgodnie z postanowieniami aneksu do umowy POiŚ zakres rzeczowy realizacji Projektu winien się zakończyć do dnia 30 września 2016 r.

⁷⁶ Z zaplanowanych 590 000,00 zł.

⁷⁷ Wykonano 100% zaplanowanych wydatków.

⁷⁸ Decyzja Prezesa KZGW nr BP/18/12/2015/KZGW z 28 grudnia 2015 r. na kwotę 1 734 577,00 zł oraz Decyzja MF znak MF/FG6/001767/2015/K02 z 30 grudnia 2015 r. na kwotę 590 000,00 zł.

⁷⁹ Umowa o dofinansowanie nr POiŚ.03.01.00.00-003/11-00 Projektu „Modernizacja WWW (w zakresie obiektów ochrony przed powodzią zarządzanych przez RZGW WL z 5 stycznia 2012 r. w ramach działania 3.1. priorytetu III Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013) i aneksach nr POiŚ.03.01.00.00-003/11-01 z 24 października 2012 r., POiŚ.03.01.00.00-003/11-02 z 4 grudnia 2014 r., POiŚ.03.01.00.00-003/11-03 z 6 października 2015 r., POiŚ.03.01.00.00-003/11-04 z 20 stycznia 2016 r., POiŚ.03.01.00.00-003/11-05 z 31 marca 2016 r. i POiŚ.03.01.00.00-003/11-05 z 19 kwietnia 2016 r. do ww. umowy o dofinansowanie Projektu, podpisane pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a Skarbem Państwa – Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (Beneficjent).

⁸⁰ Powód zakwestionowania został opisany w pkt.1.5 niniejszego wystąpienia.

1.4 Plan zamówień publicznych

Opis stanu
faktycznego

W 2015 r. RZGW WL nie prowadził w ramach Projektu żadnych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, które podlegałyby kontroli/ocenie ex post przez BŚ. W badanym okresie w RZGW WL obowiązywał prawidłowo sporządzony Plan zamówień (Procurement Plan) z 15 lipca 2010 r., aktualizowany kolejno w dniu: 31 maja 2011 r., 10 października 2011 r., 2 listopada 2012 r., 11 grudnia 2012 r. (wersja na lata 2012-2013) oraz 2 stycznia 2013 r., 28 maja 2013 r., 16 października 2013 r. (wersje na lata 2013-2014) i 23 lipca 2015 r. (wersja na lata 2015-2017).

(dowód: akta kontroli str. 473-490)

1.5 Kontrola zarządcza

Opis stanu
faktycznego

W myśl postanowień art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸¹, zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków kierownika jednostki. W oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej za 2015 r. Dyrektor RZGW WL wskazał, że w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

W badanym okresie prowadzony był bieżący monitoring i nadzór nad realizacją celów i zadań RZGW WL, uwzględniający ocenę zachowania kryterium oszczędności, zgodności z prawem, efektywności, terminowości i skuteczności podejmowanych działań m.in. poprzez spotkania, narady, raportowanie zaawansowania prac, weryfikacje, kontrole wewnętrzne, audyt wewnętrzny oraz proces zarządzania ryzykiem w ramach prowadzonego Projektu.

RZGW WL w ramach zarządzania systemem kontroli zarządczej w Projekcie, dokonał identyfikacji 21 ryzyk, które następnie zostały poddane ocenie ze względu na prawdopodobieństwo i skutek ich wystąpienia. W wyniku tych działań Ryzyko niezapewnienia odpowiedniej ochrony przeciwpowodziowej zostało sklasyfikowane jako jedyne zidentyfikowane ryzyko krytyczne⁸². Dla wszystkich ryzyk opisano Plan postępowania zawierający wymagane, podjęte lub planowane działania.

(dowód: akta kontroli str. 180-186)

NFOŚiGW dokonując weryfikacji wniosku o płatność nr 17 w dniu 7 października 2015 r. nałożył korektę finansową w wysokości 329 404,99 zł⁸³, wskazując, że RZGW WL w Przejściowym Świadczeniu Płatności (dalej: „PŚP”) nr 23 kontraktu B2-3.1 dokonał potrącenia Wykonawcy w tej kwocie, którą to wcześniej na podstawie PŚP nr 22 wypłacił. NFOŚiGW uznał to za dokonanie płatności za roboty niewykonane. W dniu 26 października 2015 r. RZGW WL wniósł zastrzeżenie⁸⁴ do tej decyzji zarzucając NFOŚiGW, błędną interpretację Rozdziału 5.2 pkt 4 Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POLiŚ (dalej: „Wytyczne POLiŚ”) oraz błędne zastosowanie art. 98 ust. 2 i art. 2 pkt 7 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.⁸⁵, ponieważ kwota ta została potrącona Wykonawcy przez RZGW WL z następnych PŚP.

⁸¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

⁸² Pozostałe 20 ryzyk ze względu na iloczyn prawdopodobieństwa (skala 1-5) i skutek (skala 1-5) zmaterializowania zostały określone jako ryzyka niekrytyczne. Ryzyko krytyczne uzyskało punktową ocenę ryzyka (iloczyn o którym mowa wcześniej) na poziomie 15 pkt., pozostałe ryzyka uzyskały od czterech do 12 pkt.

⁸³ Pismo NFOŚiGW-15-01789.

⁸⁴ Pismo ODWI-WWW/F/3550-1/2015.

⁸⁵ D. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, ze zm.

NFOŚiGW w dniu 18 listopada 2015 r. poinformował RZGW WL o podtrzymaniu swojego stanowiska⁸⁶. Wobec powyższego RZGW WL w dniu 13 listopada 2015 r. zwrócił się do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju o dokonanie pilnej interpretacji pkt 4 rozdziału 5.2 *Wytycznych POLiŚ* w zakresie wystąpienia szkody lub potencjalnej szkody w budżecie ogólnym UE w sytuacji, gdy Beneficjent dokonuje w PŚP korekty oczywistej pomyłki rozliczeniowej zawartej w poprzednim PŚP.

(dowód: akta kontroli str. 16; 368-369; 800-809)

1.6 Współpraca z Konsultantem Wsparcia Technicznego

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie do umowy z Konsultantem z dnia 8 października 2009 r., zawarto siedem aneksów⁸⁷, z których trzy⁸⁸ zwiększyły zakres umowy o opracowanie PAD, RAP i EMP oraz innych dokumentów na potrzeby przyszłych zadań inwestycyjnych do realizacji w ramach Podkomponentu C3. Tym samym wartość kontraktu zwiększyła się o 4 347 172,69 euro, to jest do kwoty 14 954 378,73 euro.

(dowód: akta kontroli str. 128)

We współpracy RZGW WL z Konsultantem wystąpiły problemy skutkujące zawieszeniem płatności na podstawie klauzuli 2.8 Warunków Ogólnych Umowy⁸⁹, tj. w dniu:

- 21 kwietnia 2015 r.⁹⁰ – w związku z brakiem skutecznych działań w obszarze wynegocjowania z wykonawcami porozumień w zakresie uregulowania kwestii rozliczeń czasowych i finansowych oraz przygotowania poprawek do wszystkich czterech kontraktów. W związku z przestaniem w dniu 29 kwietnia 2015 r. do BKP ostatniego kompletu wymaganych dokumentów, RZGW WL w dniu 18 maja 2015 r.⁹¹ potwierdził zrealizowanie polecenia zamawiającego i ustanie przyczyn stanowiących podstawę zawieszenia płatności dla Konsultanta;
- 22 czerwca 2015 r.⁹² – w związku z brakiem skutecznych działań Konsultanta w obszarach obejmujących m.in.: przygotowanie ostatecznego rozliczenia złomu, analizy zagadnienia związanego ze zmianą rozwiązań projektowych na Bulwarze X. Dunikowskiego, podejmowania skutecznych i niezbędnych działań dla uzyskania decyzji pozwolenia na użytkowanie w ramach nadzorowanych kontraktów oraz wykonania kart informacyjnych Projektu, dotyczących modernizowanych bulwarów na Odcinku 9a i 9b, celem uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. RZGW WL w dniu 4 sierpnia 2015 r.⁹³ potwierdził zrealizowanie polecenia Zamawiającego i ustanie przyczyn stanowiących podstawę zawieszenia płatności dla Konsultanta.

⁸⁶ Pismo NFOŚiGW-15-15851.

⁸⁷ Aneksy od nr 19 do nr 25.

⁸⁸ Aneks nr 20 z 27 kwietnia 2015 r. ze względu na opracowanie Planów Pozyskania Gruntów (ang. RAP) i Planów Zarządzania Środowiskiem (ang. EMP) dla sześciu Kontraktów na Roboty w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Odra-Wisła (perspektywa do 2022 r.) - przyszłe projekty komponent C3; Aneks nr 21 z 27 kwietnia 2015 r. ze względu na aktualizację map do celów projektowych, wykonanie podziałów i opracowanie wycen nieruchomości dla czterech zadań inwestycyjnych oraz opracowanie projektu wykonawczego przełożenia drogi gminnej w miejscowości Boboszków (perspektywa do 2022 r.) - przyszłe projekty komponent C3; Aneks nr 22 z 13 lipca 2015 r. ze względu na opracowanie RAP i EMP dla zadania "Regulacja Odry na odcinku od Brzegu Dolnego do ujścia Nysy Łużyckiej..." - przyszłe projekty komponent C3.

⁸⁹ Kontrakt: "Nadzór projektowo-konstrukcyjny nad pracami ochrony przeciwpowodziowej celem modernizacji systemu kanałów przeciwpowodziowej Miasta Wrocławia (WFS). Komponent B2 i B4 zarządzany przez RZGW we Wrocławiu" z dnia 08.10.2009 r.

⁹⁰ Pismo WWW/K/1490/2015.

⁹¹ Pismo WWW/K/1891/2015.

⁹² Pismo WWW/K/2314/2015.

⁹³ Pismo WWW/K/2808/2015.

RZGW WL stwierdził również, że od początku października 2015 r. nastąpiło zauważalne pogorszenie jakości, jak i terminowości świadczonych usług przez Konsultanta. Zdaniem kontrolowanej jednostki wynika to z równoległego zaangażowania części kluczowego personelu Konsultanta w pełnienie funkcji Konsultanta Wsparcia Technicznego przy realizacji Zbiornika Racibórz.

(dowód: akta kontroli str. 329-332; 810-819)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność RZGW WL w zbadanym obszarze.

2. Badanie wydatków Projektu

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęte zostały, wybrane losowo przy wykorzystaniu metody statystycznej MUS⁹⁴, wydatki na łączną kwotę 263 991 193,07 zł, tj. 97,3% wszystkich wydatków poniesionych przez RZGW WL na realizację Projektu w 2015 r., z czego wydatki w wysokości:

- 24 151 676,69 zł dotyczyły kontraktu B2-2.1, tj. 100% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego kontraktu,
- 103 223 146,16 zł dotyczyły kontraktu B2-3.1, tj. 99,2% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego kontraktu,
- 106 932 607,59 zł dotyczyły kontraktu B2-3.2, tj. 99,9% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego kontraktu,
- 22 483 492,35 zł dotyczyły kontraktu B2-4.2, tj. 94% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego kontraktu,
- 3 222 410,07 zł dotyczyły Podkomponentu B4, tj. 48,1% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego podkomponentu,
- 3 573 484,60 zł dotyczyły Podkomponentu B5, tj. 93% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego podkomponentu,
- 110 700,00 zł dotyczyły Podkomponentu C1, tj. 34,3% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego podkomponentu,
- 293 675,62 zł dotyczyły Podkomponentu C3, tj. 22,1% wydatków poniesionych w 2015 r. w ramach tego podkomponentu.

Zbadane wydatki nie budziły zastrzeżeń w zakresie ich zgodności z celami realizacji Projektu oraz warunkami umów finansowych. Środki uzupełniające z budżetu państwa zostały zapewnione i wykorzystane zgodnie z zawartymi umowami dofinansowania oraz na potrzeby, na które zostały przyznane. Dokumenty księgowe potwierdzające poniesienie kontrolowanych wydatków były kompletne oraz zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez osoby upoważnione, a wykazane w nich wielkości zostały ujęte w księgach rachunkowych RZGW WL. Kontrolowane wydatki zostały poniesione na usługi zgodne z kontraktami zawartymi w ramach realizacji Podkomponentów B2, B4, B5, C1 i C3 oraz odpowiednio udokumentowane (raporty miesięczne i finansowe Konsultanta, PŚP wraz z załącznikami, umowy, decyzje, protokoły uzgodnień wartości odszkodowań i operaty szacunkowe dla przejmowanych nieruchomości, ugody pozasądowe). Poddane badaniom wydatki zostały ujęte w sprawozdaniach finansowych Projektu (miesięczne, kwartalne i roczne Raporty FMRs) oraz sprawozdaniach budżetowych RZGW WL⁹⁵ i były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej przez RZGW WL. Przywołane sprawozdania

⁹⁴ Próbkowanie według jednostek pieniężnych (ang: Monetary Unit Sampling).

⁹⁵ Tj. z wykonania planu wydatków budżetu państwa za (Rb-28) oraz z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich (Rb-28 UE).

zostały sporządzone terminowo, a kwoty w nich wykazane znajdowały odzwierciedlenie w ewidencji księgowej. Pracownicy JRP szczegółowo weryfikowali i rozliczali Konsultanta Wsparcia Technicznego RZGW z wykonywanych przez niego zadań.

(dowód: akta kontroli str. 17-21; 24-39)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

RZGW WL w dniu 18 lutego 2015 r. z powodu niewypłacalności Hydrobudowy Gdańsk S.A. odstąpiło od umowy zawartej z tym Wykonawcą (jako Liderem) na realizację Kontraktu B2-4.2. Z uwagi na fakt, że podmiot ten nie zapłacił swoim Podwykonawcom za wykonane roboty, wystąpili oni z roszczeniem do RZGW WL w przedmiocie wypłaty należnego wynagrodzenia. W czterech przypadkach roszczenie to dotyczyło płatności, na które Wykonawca otrzymał środki od RZGW WL. Tym samym JRP wystąpiła do banku z żądaniem wypłaty „Zabezpieczenia wykonania tego kontraktu”.

W związku z tą sprawą BKP skierowało w dniu 24 marca 2015 r. do Ministerstwa Finansów (dalej: „MF”) zapytanie o procedurę, jaką należy zastosować w celu wypłaty Podwykonawcom wynagrodzenia w ramach solidarnej odpowiedzialności Inwestora i czy możliwe jest przyznanie RZGW WL środków z budżetu państwa na dokonanie tych płatności, które zostaną później przekazane, jako dochody, do budżetu państwa ze środków pochodzących z gwarancji dobrego wykonania kontraktu. W udzielonej odpowiedzi MF wskazało, że wypłata środków Podwykonawcom może nastąpić na podstawie nowej decyzji budżetowej ze środków kredytowych, a środki odzyskane z zabezpieczenia wykonania kontraktu należy przekazać na dochody budżetu państwa, jednoznacznie wskazując w tytule przelewu, że środki te stanowią zwrot środków kredytowych BRRE⁹⁶. Wobec powyższego RZGW WL, w maju i czerwcu 2015 r., podpisał z Podwykonawcami Kontraktu B2-4.2 ugody pozasądowe, a w dniu 29 czerwca 2015 r. wypłacił im wynagrodzenie⁹⁷. Tym samym ze środków BRRE dokonano płatności na kwotę 1 099 097,19 zł (przyznanych decyzją MF z dnia 17 kwietnia 2015 r.⁹⁸). W dniu 3 lipca 2015 r. RZGW WL dokonał zwrotu tej kwoty (tj. 1 099 097,19 zł) na konto MF tytułem refundacji wydatkowanych środków kredytowych z BRRE. Pomimo tego płatności te były nadal zaewidencjonowane w księgach rachunkowych RZGW WL jako dokonane ze środków BRRE, a tym samym nie odzwierciedlały faktycznego źródła finansowania. Skutkiem tej nieprawidłowości było także ujęcie tych wydatków w sprawozdaniu FMRs, jako finansowanych ze środków BRRE. Według wyjaśnień Kierownika JRP opisane powyżej działania, podejmowane przez RZGW WL, były konsultowane i uzgadniane z BKP i MF.

Dodatkowo, powyższe wydatki RZGW WL zaksięgował jako inwestycje („środki trwale w budowie” - konto 080), zamiast jako „pozostałe koszty operacyjne”. W ocenie NIK wydatki poniesione na rzecz Podwykonawców Wykonawcy, w ramach odpowiedzialności solidarnej inwestora, powinny stanowić dla RZGW WL pozostałe koszty operacyjne, a zatem nie powinny one zwiększać wartości środków trwałych. RZGW WL zawarł z Wykonawcą umowę na roboty budowlane, a roboty te, jako wykonane usługi obce, zostały już zaliczone do nakładów inwestycyjnych. Nie można zatem - zdaniem NIK - uznać, że płatność na rzecz Podwykonawców Wykonawcy w ramach odpowiedzialności solidarnej inwestora stanowić będzie

⁹⁶ Pismo Dz1.913.62.2015 z dnia 10 czerwca 2015 r.

⁹⁷ Tj. czterem Podwykonawcom POM Krapkowice na kwotę 788 423,30 zł, Keller Polska na kwotę 30 504,00 zł, Procom System na kwotę 276 163,44 zł oraz MAXON na kwotę 4 006,45 zł.

⁹⁸ MF/DZ1/000869/2015 na kwotę 6 746 000,00 zł.

wynagrodzenie za usługi budowlane wykonane w ramach realizowanej inwestycji, zwiększające wartość początkową tej inwestycji. Płatność taka jest bowiem skutkiem odpowiedzialności solidarnej inwestora i wykonawcy wobec podwykonawców na gruncie prawa cywilnego, a nie wynagrodzeniem za usługę. Wobec tego, koszty takie należy wykazać jako koszty pośrednie w rozliczeniu za okres, w którym zostały poniesione⁹⁹. W toku kontroli RZGW WL dokonał prawidłowego prześledzenia ww. wydatków, zarówno co do źródła ich finansowania, jak i ich charakteru (kosztu niezwiększającego wartość środków trwałych).

(dowód: akta kontroli str. 50-72; 274; 364-370, 693-694, 909-916)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalności RZGW WL w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, działając na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰⁰ (dalej: „ustawa o NIK”), odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych z uwagi na usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie trwania kontroli.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

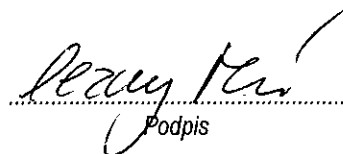
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

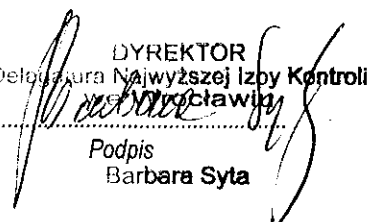
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Wrocław, dnia 6/7 maja 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor

Kontroler:
Cezary Mazik
Inspektor kontroli państwowej

Podpis

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

Podpis
Barbara Syta

⁹⁹ Podobne stanowisko przyjął Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy w Indywidualnej Interpretacji ITPB4/423-168b/13/AM z dnia 13 marca 2014 r.

¹⁰⁰ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, oraz z 2016 r. poz. 677.